

Čtvrtek, 8. říjen 2015

P8_TA(2015)0342

Středoafriická republika

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. října 2015 o Středoafriické republice (2015/2874(RSP))

(2017/C 349/03)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Středoafriické republice,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. února 2015 o činnosti Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU ⁽¹⁾,
- s ohledem na usnesení Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU o situaci ve Středoafriické republice z 19. června 2013, 19. března 2014 a 17. června 2015,
- s ohledem na prohlášení místopředsdkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o situaci ve Středoafriické republice, a zejména na její prohlášení ze dne 13. října 2014,
- s ohledem na prohlášení mluvčího Evropské služby pro vnitřní činnost (ESVČ) o násilí ve Středoafriické republice ze dne 28. září 2015,
- s ohledem na závěry Rady o Středoafriické republice ze dne 9. února 2015 a ze dne 20. července 2015,
- s ohledem na připomínky nezávislé expertky OSN na situaci v oblasti lidských práv ve Středoafriické republice paní Marie-Therese Keity Bocoumové ze dne 1. října 2015,
- s ohledem na výzvu generálního tajemníka OSN Pan Ki-muna a Rady bezpečnosti ze dne 28. září 2015 k okamžitému ukončení náhlého výbuchu násilí ve Středoafriické republice,
- s ohledem na rezoluci OSN 2217 (2015), která obnovuje mandát mise MINUSCA a zachovává počet povolených jednotek na stávající úrovni do 30. dubna 2016, přijatou Radou bezpečnosti na jejím 7434. zasedání dne 28. dubna 2015,
- s ohledem na rezoluci OSN 2196 (2015), která obnovuje režim sankcí pro Středoafriickou republiku do 29. ledna 2016 a mandát skupiny odborníků zapojených do Výboru pro sankce zřízeného podle rezoluce 2127 do 29. února 2016,
- s ohledem na hodnotící zprávu OSN ze dne 15. května 2015 o úsilí o prosazování práva a nápravu sexuálního vykořisťování a zneužívání ze strany zaměstnanců Organizace spojených národů a přidružených pracovníků během mírových operací (UN Evaluation Report on Enforcement and Remedial Assistance Efforts for Sexual Exploitation and Abuse by the United Nations and Related Personnel in Peacekeeping Operations),
- s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN o doporučeních nezávislého panelu na vysoké úrovni pro mírové operace ze dne 11. září 2015,
- s ohledem na závěrečnou zprávu mezinárodní vyšetřovací komise pro Středoafriickou republiku ze dne 19. prosince 2014,
- s ohledem na mezinárodní konferenci na vysoké úrovni o Středoafriické republice nazvanou „Od humanitární pomoci k odolnosti“, která se konala dne 26. května 2015 v Bruselu,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2015)0035.

Čtvrtek, 8. říjen 2015

- s ohledem na dohodu o odzbrojení, demobilizaci, repatriaci a znovuzачlenění, kterou dne 10. května 2015 podepsal během fóra z Bangui velký počet ozbrojených skupin,
 - s ohledem na revidovanou dohodu z Cotonou,
 - s ohledem na dohodu z Libreville (Gabon) ze dne 11. ledna 2013 o řešení politicko-vojenské krize ve Středoafričké republice, která byla podepsána pod záštitou nejvyšších státních představitelů Hospodářského společenství států střední Afriky a která stanoví podmínky pro ukončení krize ve Středoafričké republice,
 - s ohledem na mimořádné summit nejvyšších státních představitelů Hospodářského společenství států střední Afriky, které se konaly ve dnech 21. prosince 2012, 3. dubna 2013 a 18. dubna 2013 v čadské N'Djaměně, a na jejich rozhodnutí zřídit Národní přechodnou radu s legislativními a ústavními pravomocemi a přijmout pro Středoafričskou republiku plán postupného přechodu,
 - s ohledem na setkání mezinárodní kontaktní skupiny konané dne 3. května 2013 v Brazzaville (Kongská republika), jež potvrdila platnost plánu postupného přechodu a zřídila zvláštní fond pro pomoc Středoafričké republice,
 - s ohledem na dohodu o ukončení nepřátelských akcí podepsanou v červenci 2014,
 - s ohledem na závěry sedmé schůze mezinárodní kontaktní skupiny pro Středoafričskou republiku, která se konala dne 16. března 2015 v Brazzaville,
 - s ohledem na prohlášení, která vydala Rada pro mír a bezpečnost Africké unie ve dnech 17. září 2014 a 26. března 2015,
 - s ohledem na ústavu Středoafričské republiky, kterou přijala Přechodná rada na konci srpna 2015,
 - s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu z roku 1998, který Středoafričská republika ratifikovala v roce 2001,
 - s ohledem na Opční protokol OSN k Úmluvě o právech dítěte o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů, který Středoafričská republika podepsala,
 - s ohledem na čl. 135 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednacního řádu,
- A. vzhledem k tomu, že na konci září 2015 došlo k novým střetům, v jejichž důsledku 42 osob zemřelo a přibližně 37 000 jich bylo nuceno opustit své domovy;
- B. vzhledem k tomu, že na konci září 2015 uniklo z vězení Ngaragba v Bangui a z Bouaru přes pět set vězňů, včetně dobře známých pachatelů činů porušujících lidská práva; vzhledem k tomu, že to představuje závažnou hrozbu pro civilisty a ochranu obětí a svědků; vzhledem k tomu, že tento únik z vězení představuje krok zpět pro ochranu veřejného pořádku a boj proti beztrestnosti ve Středoafričké republice;
- C. vzhledem k tomu, že podle Úřadu pro koordinaci humanitárních záležitostí se podmínky pro humanitární organizace v Bangui zhoršily; vzhledem k tomu, že několik kanceláří a sídel organizací poskytujících pomoc bylo vyrabováno a došlo k omezování svobody pohybu jejich pracovníků, zejména zdravotníků v nemocnicích;

Čtvrtek, 8. říjen 2015

- D. vzhledem k tomu, že humanitární pomoc je ztěžována boji a řadou silničních zátarasů, které státním orgánům brání v přístupu k tisícům vnitřně vysídlených osob a v posouzení jejich potřeb; vzhledem k tomu, že obavy o bezpečný přístup do čtvrtí Bangui potvrdila i organizace Médecins sans Frontières (MSF), která uvedla, že zranění lidé v mnoha případech přicházejí pěšky a že sanitky této organizace nemohou vyjždět, protože hlavní město se stalo příliš nebezpečným;
- E. vzhledem k tomu, že se OSN rozhodla prodloužit mandát mise MINUSCA do 30. dubna 2016 a stanovila maximální povolenou kapacitu na 10 750 příslušníků vojenského personálu, včetně 480 vojenských pozorovatelů a armádních důstojníků a 2 080 příslušníků policie, včetně 400 jednotlivých policejních důstojníků a 40 vězeňských dozorců;
- F. vzhledem k tomu, že podle mírové mise OSN v této zemi (MINUSCA) se sice bezpečnostní situace v poslední době uklidnila, avšak v Bangui, které bylo svědkem útoků na civilisty, násilí mezi komunitami i útoků na humanitární pracovníky, stále přetrvává napětí;
- G. vzhledem k tomu, že hlavní žalobkyně Mezinárodního trestního soudu Fatou Bensoudová vyzvala všechny, kteří jsou do střetů zapojeni, „aby okamžitě ukončili násilí a upustili od něho“, a dodala, že veškeré spáchané válečné zločiny budou potrestány; vzhledem k tomu, že dne 24. září 2014 bylo zahájeno druhé vyšetřování konfliktu ve Středoafrické republice;
- H. vzhledem k tomu, že nedávné střety by mohly ohrozit počínající mírový proces a vrátit tuto zemi zpět do temných dnů v letech 2013 a 2014, kdy byly zabity tisíce lidí a desetitisíce jich bylo nuceno opustit své domovy; vzhledem k tomu, že kriminalita představuje závažnou hrozbu; vzhledem k tomu, že situace žen ve Středoafrické republice je velmi závažná a že znásilňování je všemi stranami konfliktu často používáno jako válečná zbraň;
- I. vzhledem k tomu, že převrat v roce 2013 a následné odstavení od moci prozatímní hlavy státu Michela Djotodii a prozatímního předsedy vlády Nicolase Tiangayeho doprovázelo hromadné a závažné porušování lidských práv s jasným rizikem genocidy, včetně mimosoudního zabíjení, mučení, drancování, rozsáhlého znásilňování a sexuálního zneužívání, únosů žen a dětí a násilného nábory dětských vojáků;
- J. vzhledem k tomu, že dne 4. října 2015 měli obyvatelé Středoafrické republiky v referendu rozhodnout o přijetí nové ústavy a během prezidentských a legislativních voleb, které byly původně plánovány na 18. října 2015 (první kolo) a 22. listopadu 2015 (druhé kolo) současně zvolit své zástupce; vzhledem k tomu, že přechodné orgány několik týdnů pracují na posunutí voleb, avšak národní volební agentura stále neoznámila nový harmonogram, nebyly sestaveny seznamy voličů ani rozdány volební lístky;
- K. vzhledem k tomu, že tato země čelí nejhorší humanitární krizi od své nezávislosti v roce 1960 a že tato krize postihuje všech 4,6 milionu obyvatel, z nichž polovinu tvoří děti; vzhledem k tomu, že 2,7 milionu lidí potřebuje pomoc, včetně potravinové pomoci, ochrany a přístupu ke zdravotní péči, pitné vodě, sanitárním zařízením a bydlení; vzhledem k tomu, že se odhaduje, že více než 100 000 dětí čelilo sexuálnímu zneužívání a nábory do ozbrojených skupin v zemi, a vzhledem k tomu, že podle odhadů znemožnila tato krize školní docházku pro jeden milion dětí;
- L. vzhledem k tomu, že dne 5. května 2015 dosáhly ozbrojené skupiny ve Středoafrické republice dohody o propuštění 6 000 až 10 000 dětských vojáků;
- M. vzhledem k tomu, že mírová operace byla poznamenána tvrzeními o sexuálním zneužívání dětí a dívek vojáky OSN a francouzskými příslušníky mírových sil;

Čtvrtek, 8. říjen 2015

- N. vzhledem k tomu, že ozbrojené skupiny Séléka a Anti-Balaka profitují z obchodu se dřevem a diamanty tím, že kontrolují místa těžby a vymáhají od horníků a obchodníků „daně“ nebo peníze za „ochranu“, a vzhledem k tomu, že obchodníci ze Středoafričké republiky nakoupili diamanty v hodnotě několika milionů dolarů, aniž by dostatečně zjišťovali, zda nefinancují ozbrojené skupiny;
- O. vzhledem k tomu, že dodržování lidských práv je základní hodnotou Evropské unie a představuje zásadní prvek dohody z Cotonou, a zejména článku 8 této dohody;
- P. vzhledem k tomu, že spravedlnost a stíhání případů závažného porušování lidských práv patří k nejdůležitějším úkolům nezbytným k ukončení porušování práv a obnově Středoafričké republiky;
- Q. vzhledem k tomu, že násilí je i nadále charakterizováno beztrestností, bez ohledu na to, že Přechodná rada přijala a prozatímní prezident podepsal zákon o zřízení zvláštního trestního soudu složeného z vnitrostátních i mezinárodních soudců a žalobců, který bude vyšetřovat a stíhat závažné případy porušování lidských práv spáchané ve Středoafričké republice od roku 2003;
- R. vzhledem k tomu, že v září 2014 zahájila EU první tři rozvojové projekty ze svěřenského fondu EU sdružujícího více dárců pro Středoafričskou republiku v oblasti zdravotnictví, tvorby pracovních míst, obnovy poškozené infrastruktury v Bangui a posilování postavení žen a jejich hospodářského začleňování;
- S. vzhledem k tomu, že v březnu 2015 zahájila Evropská rada ve Středoafričské republice vojenskou poradní misi EU (EUMAM RCA) s cílem podpořit středoafričské orgány při přípravě reformy bezpečnostního odvětví v souvislosti s ozbrojenými silami;
- T. vzhledem k tomu, že od května 2015 zvýšila EU svou pomoc Středoafričské republice o celkem 72 milionů EUR, včetně zdrojů pro humanitární pomoc (10 milionů EUR čerstvého financování), rozpočtové podpory (dodatečných 40 milionů EUR) a nového příspěvku do svěřenského fondu EU pro Středoafričskou republiku (dodatečných 22 milionů EUR);
- U. vzhledem k tomu, že dne 15. července 2014 založila EU na podporu Středoafričské republiky svůj vůbec první rozvojový svěřenský fond sdružující více dárců, jehož cílem je umožnit přechod od bezprostřední reakce na krizi k dlouhodobější rozvojové pomoci;
1. vyjadřuje hluboké znepokojení nad situací ve Středoafričské republice, která by tuto zemi mohla dovést až na pokraj občanské války, pokud nebude ukončeno stávající násilí; lituje ztrát na životech a vyjadřuje spoluúčasť rodinám obětí a všem obyvatelům Středoafričské republiky;
 2. rozhodně odsuzuje útoky na humanitární organizace a jejich sídla, k nimž došlo během posledního výbuchu násilí; vyzývá k volnému pohybu humanitárních pracovníků, aby se mohli dostat k civilistům, kteří potřebují pomoc, a zejména k vysídleným osobám; připomíná, že téměř půl milionu vnitřně vysídlených osob naléhavě potřebuje potraviny, zdravotní péči, vodu, sanitární a hygienické zázemí, přístřeší a základní domácí potřeby;
 3. vyzývá orgány Středoafričské republiky, aby se zaměřily na boj proti beztrestnosti a na znovuzavedení právního státu a aby pohnaly k odpovědnosti osoby odpovědné za násilnosti; vítá zřízení zvláštního trestního soudu pro vyšetřování a stíhání závažných porušování lidských práv, ke kterým v zemi došlo od roku 2003, a zdůrazňuje, že je naléhavé, aby soud začal fungovat; zdůrazňuje, že pro fungování soudu je nezbytná mezinárodní finanční a technická podpora; vyzývá k tomu, aby byla co nejdříve uspořádána dárcovská konference; vybízí orgány Středoafričské republiky, aby přijaly účinné a transparentní postupy pro přijímání zaměstnanců soudu;

Čtvrtek, 8. říjen 2015

4. vyzdvihuje klíčovou úlohu, kterou sehrálo Hospodářské společenství států střední Afriky při zavádění plánu postupného přechodu, a chválí jej za pevný postoj při konzultacích dne 31. ledna 2015 v Addis Abebě, pokud jde o případnou paralelní iniciativu, která by mohla ohrozit současné úsilí mezinárodního společenství o obnovení míru, bezpečnosti a stability ve Středoafričské republice;
5. vítá úsilí, které až doposud vynaložila přechodná vláda, vyzývá však přechodné orgány Středoafričské republiky a mezinárodní společenství, aby řešily hlavní příčiny krize, kterými jsou všeobecně rozšířená chudoba, ekonomické rozdíly a hospodářské nerovnosti, růst nezaměstnanosti a skutečnost, že nedochází k přerozdělování bohatství z přírodních zdrojů v rámci státního rozpočtu; vyzývá ke komplexnímu přístupu zaměřenému na bezpečnost, humanitární pomoc, stabilizaci a hospodářskou obnovu;
6. vyzývá mezinárodní společenství, aby podporovalo politický proces ve Středoafričské republice v tomto kritickém období a posílilo společné úsilí s cílem usnadnit politický dialog, budovat důvěru a zajistit mírové soužití náboženských komunit v zemi; naléhá na vládu Středoafričské republiky, aby si jako prioritu stanovila obnovu vzdělávacího systému s cílem usnadnit dlouhodobé mírové soužití;
7. vyjadřuje politování nad skutečností, že navzdory embargu na zbraně, které vyhlásila OSN, i nadále pokračuje vyzbrojování milic; vyzývá všechny strany, aby dodržovaly dohodu o odzbrojení podepsanou dne 10. května 2015; zdůrazňuje, že odzbrojení ozbrojených skupin musí být absolutní prioritou, zejména před prezidentskými a všeobecnými volbami, které by se ve Středoafričské republice měly do konce roku konat;
8. naléhá na Africkou unii a Evropskou unii, aby využily veškerá vhodná opatření a nástroje k tomu, aby přechodné vládě pomohly překonat kolaps již tak oslabeného státu, eskalaci násilí mezi etnickými skupinami a rostoucí vliv soupeřících milic a zajistit přechod k fungujícímu, inkluzivnímu a demokratickému státu, zejména pomocí nástroje stability a míru, afrického mírového projektu a africké pohotovostní síly;
9. vítá zřízení fóra z Bangui pro usmíření a mír a vyzývá všechny politické, vojenské a náboženské lídry a rovněž místní komunity a občanskou společnost k bezpodmínečné účasti; trvá na tom, že se musí konat demokratické volby;
10. vyzývá Komisi, členské státy a další mezinárodní aktéry k tomu, aby v co největší míře podporovaly konání voleb, jak je stanoveno v plánu postupného přechodu, a to zejména tím, že přispějí do programu pomoci při volbách spravovaného Rozvojovým programem OSN, což umožní, aby se volby konaly do konce tohoto roku, čímž bude splněn jeden z klíčových prvků plánu postupného přechodu;
11. opakovaně podporuje nezávislost, jednotu a územní celistvost Středoafričské republiky; připomíná význam práva národů na sebeurčení bez jakýchkoli vnějších zásahů;
12. znovu vyjadřuje podporu OSN, mírovým silám MINUSCA a francouzskému vojenskému kontingentu Sangaris před volbami, které by se měly konat do konce roku; důrazně odsuzuje každou snahu ochromit probíhající úsilí o dosažení stability;
13. připomíná, že přechodné období skončí dne 30. prosince 2015; naléhá na vnitrostátní orgány, aby s pomocí mise MINUSCA a sil Sangaris obnovily klid v zemi, a zejména v Bangui, aby byl co nejlépe dodržen harmonogram voleb;
14. vítá vojenskou poradní misi EU (EUMAM RCA) a zavádění projektů, jejichž cílem je vrácení policejních a četnických kapacit pro policejní práci v komunitách a zvládnutí nepokojů do původního stavu, obnovení společného operačního řídicího centra, posílení soudní moci a obnova vězeňských kapacit;

Čtvrtek, 8. říjen 2015

15. důrazně odsuzuje všechny formy násilí vůči dětem a ženám a vyzývá všechny milice a nevládní ozbrojené skupiny, aby složily zbraně, upustily od všech forem násilí a okamžitě propustily děti, které bojují v jejich řadách; vyzývá všechny zúčastněné strany, aby se zavázaly chránit práva dětí a předcházet dalšímu porušování jejich práv a jejich zneužívání; naléhavě vyzývá, aby byly dívkám a ženám, které byly v průběhu ozbrojeného konfliktu znásilněny, poskytnuty veškeré služby v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví;
16. naléhá na obchodníky s diamanty ve Středoafrické republice, aby prokázali náležitou péči, a mezinárodní společnosti obchodující s diamanty, aby řešily nedostatky kimberleyského procesu v souvislosti s dodavatelským řetězcem diamantů ze Středoafrické republiky; vyzývá orgány Středoafrické republiky a zahraniční společnosti, aby dodržováním iniciativy v oblasti transparentnosti těžebního průmyslu pomohly posílit správu těžařského odvětví;
17. vyzývá mezinárodní společnosti obchodující s diamanty, aby věnovaly pozornost původu diamantů a aby nenakupovaly nelegálně vytěžené a prodávané diamanty ze Středoafrické republiky, čímž by přispívaly ke zotřování konfliktu; vyzývá evropské společnosti, které obchodují se společnostmi ze Středoafrické republiky, aby dodržovaly nařízení EU o dřevě, a vyzývá EU, aby ve vztahu k dovozcům dřeva ze Středoafrické republiky nařízení o dřevě důrazně prosazovala;
18. vyzývá orgány Středoafrické republiky, aby vypracovaly národní strategii boje proti sítím, které nezákonně využívají přírodní zdroje a obchodují s nimi;
19. naléhavě vyzývá země, aby pohnaly k odpovědnosti a postavily před soud své vojáky, kteří se v rámci mírových misí ve Středoafrické republice dopustili sexuálního zneužívání, jelikož beztrestnost nelze tolerovat; zdůrazňuje, že je nezbytné reformovat mírové struktury a nahradit je fungujícím a transparentním mechanismem dohledu a odpovědnosti; je přesvědčen o tom, že tyto závažné trestné činy lze omezit a lze jim předejít prostřednictvím školení a vzdělávání;
20. naléhavě vyzývá Středoafrickou republiku, sousední státy a další členské státy mezinárodní konference o oblasti Velkých jezer (ICGLR), aby spolupracovaly na regionální úrovni s cílem vyšetřovat regionální zločinecké sítě a ozbrojené skupiny zapojené do nelegální těžby a pašování přírodních zdrojů, včetně pytláčení a pašování volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zlata a diamantů, a bojovaly proti nim;
21. vyzývá EU, aby učinila vše, co je v jejich silách s cílem poskytnout lépe koordinovanou a účinnější pomoc obyvatelům Středoafrické republiky; zároveň vítá posílení humanitární činnosti EU a členských států ve Středoafrické republice s ohledem na měnící se potřeby; zdůrazňuje, že lidem v nouzi ve Středoafrické republice a rovněž uprchlíkům v sousedních zemích by měla být poskytnuta pomoc při záchraně životů;
22. vyjadřuje politování nad skutečností, že milice zničily veřejné archivy a rejstříky; naléhá na EU, aby podpořila obnovení veřejného rejstříku ze strany Středoafrické republiky a rovněž aby předcházela jakýmkoli volebním nesrovnalostem;
23. vyzývá členské státy a rovněž další dárcy, aby zvýšily své příspěvky do fondu EU pro Středoafrickou republiku (světenecký fond Békoua), jehož cílem je podporovat stabilizaci a obnovu Středoafrické republiky a zároveň zohledňovat potřebu lepšího propojení programů obnovy nebo rozvoje s humanitární pomocí;
24. vyzývá EU, AU a mezinárodní společenství, aby podpořily uprchlíky ze Středoafrické republiky v sousedních zemích;
25. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení přechodným vládním orgánům Středoafrické republiky, Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federice Mogheriniové, Radě bezpečnosti OSN, generálnímu tajemníkovi OSN, orgánům Africké unie, ECCAS, Smíšenému parlamentnímu shromáždění AKT-EU a členským státům EU.